

HOVAWART

38

Ledencontactblad
Hovawart Bond Nederland

Voorjaar 2026

Lidmaatschap en contributie
De contributie bedraagt € 40,- per jaar, vooraf te voldoen. Gezinslidcontributie € 5,- per jaar.

Adreswijziging, aanmelding en opzegging: pmeesterhovawartvereniging@gmail.com. Opzegging lidmaatschap kan schriftelijk of per e-mail en op elk moment conform de statuten van de vereniging. Zie voor meer info hovawartbond.nl, startpagina, rechterkolom bij het inschrijfformulier.

Lovense Kanaaldijk 40
5015 AK Tilburg, NL
www.hovawartbond.nl

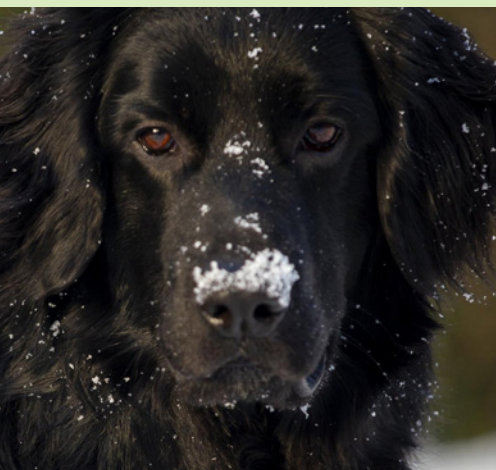
Kamer van Koophandel nr. 60877707
IBAN/SEPA Nummer: NL59INGB0006542675
BIC Nummer: INGBNL2A
Banknaam: ING BANK N.V

Bestuur

- Kees van Gorp, voorzitter
- Kees van der Sar, vicevoorzitter
- Helen van der Sluis, secretaris
- Camiel Daamen, penningmeester
- Christel van de Westelaken, activiteiten
- Hetty Slaats, bestuurslid

Voor de portefeuilleverdeling van het bestuur zie www.hovawartbond.nl, Algemeen, Bestuur.

Commissie

Rob Joosten, medisch advies
(vragen via bestuur)

Team gedragstesten

- Annemiek Kliebisch
- Jan van Doremalen
- Ylena Somers
- Michael Somers
- Kees van der Sar
- Christel van de Westelaken
- Helen van der Sluis
- Marcel van der Sluis
- Hetty Slaats
- Kees van Gorp

Bijdragen voor clubblad zenden naar:
kopijclubblad@gmail.com

© UIT DIT CONTACTBLAD MAG U NIETS OVERNEMEN
ZONDER VOORAFGAANDE TOESTEMMING

Voorwoord

Beste bondgenoten,
Vol plezier komen de eerste lentekriebels weer naar boven. Blaadjes komen alweer aan de bomen en de eerste bloemen staan in bloei. Ook is het weer genieten van een heleboel gezellige momenten. Wel heb ik de afgelopen periode een heleboel leuke foto's gekregen van onze honden in wintertaferelen. Maar voor mij persoonlijk geldt toch een voorkeur voor lekker lente- en zomerweer; waarschijnlijk genetisch bepaald. In de winter hebben we met het bestuur niet stilgezeten. Op de website kunt u, net als in deze uitgave, weer lezen hoe enthousiast we als organisatie bezig zijn geweest voor de bond en de leden. Probeer mee te delen in ons enthousiasme en doe eens mee aan een of meer activiteiten.

Kees van Gorp, voorzitter

Good Old Hovi

Boremywart's Astrix

Als jong gastje had ik al een brede interesse als het over honden ging. Een gewoon geweldig en gezellig gezin, waar ik heel wat boterhammetjes heb gegeten en heel wat drankjes heb gekregen was bij mijn eerste trainer, Frank Fokker. Daarna kwam Piet de Beer op mijn pad. Een geweldige man, die hier in Tilburg het dierenasiel begon en een geweldig hart voor dieren had. Ik kan de mooiste verhalen vertellen over mijn belevenissen met Piet de Beer.

Tja, dan komen de dames en de interesse gaat dan andere wendingen krijgen. In 2009 was ik nog steeds een hondenfreak, maar meestal bezig met de Hovawart. Op een bewuste ochtend kreeg ik visite van Frans en Xenia. Ze hadden interesse in de Hovawart. Maar Frans, die niet tot de grootste mensen behoorde, wilde wel een grote hovawart-teef. Xenia wilde een lieve, maar wel echte hond met waakinstinct. Frans kon wel een stevige hond handelen, was zijn uitleg. En wat bleek.....? Hij was een zoon van mijn oude maatje, Piet de Beer. Voor mij een pracht cadeautje. Dat moest wel goed komen.

Achteraf bleek de grote, stoere Xenia, ofwel de vrouw van Frans, gelukkig de consequente factor tijdens de opvoeding. Frans was wat

meer de gezellige cursist, die van verwennen hield en voor hilarische momenten op het veld zorgde. Net als met vader Piet zijn er ook nu ontelbare mooie momenten met Frans. Frans is ook altijd bereid om zijn handjes te gebruiken voor clubklusjes.

De eerste Hovawart was Houwaert's Bentley. Een ongelooflijk goede werkhond en jawel toch wel tamelijk klein gebleven. Klein van stuk, maar groots van karakter. Frans en Xenia besloten om een nestje met Bentley te fokken. Gewoon eenmalig. Ze hebben een mooie kennelnaam verzonnen: BoReMywart's. Frans en Xenia hadden in die tijd drie kinderen Bob, Rens en Emmy. Een mooie passende naam, want het hele gezin was betrokken bij het nestje. Inmiddels is het gezin flink gegroeid met een schoonzoon en twee schoondochters en maar liefst vier prachtige kleinkinderen, die nog iedere woensdag samen zijn met de huidige honden.

Bentley mocht 13 jaar worden en van haar nestje werd een lieve reu gehouden. Zijn naam: Boremywart's Astrix. Geboren op 30 juni 2012, hij is nu dus bijna 14 jaar. Ik denk wel terecht de Good Old Hovi van deze uitgave. Astrix was ook jaren actief op het trainingsveld.

Mooi is het, dat er ook nog twee teefjes van dit nestje leven. Ondertussen heeft een derde Hovawart haar intrede in huize de Beer gedaan. Ook nu weer een Houwaert's Hovawart met de naam Quality Summer. Ook nu weer een heel lieve en gezonde hond. En nu hopen dat jullie nog een poosje van Astrix kunnen genieten.

Kees van Gorp

Stembandverlamming

als onderdeel van het veelomvattende GOLPP

Rob Joosten

Het is een vrij ernstige aandoening die de laatste jaren steeds meer aandacht krijgt binnen de internationale gemeenschap, en wordt larynxparalyse genoemd, ook wel bekend als stembandverlamming. Deze aandoening, die vaak sluipend begint en kan verergeren tot een acute ademhalingscrisis, wordt tegenwoordig niet langer als een geïsoleerd probleem gezien, maar als een onderdeel van een breder neurologisch ziektebeeld genaamd Geriatric

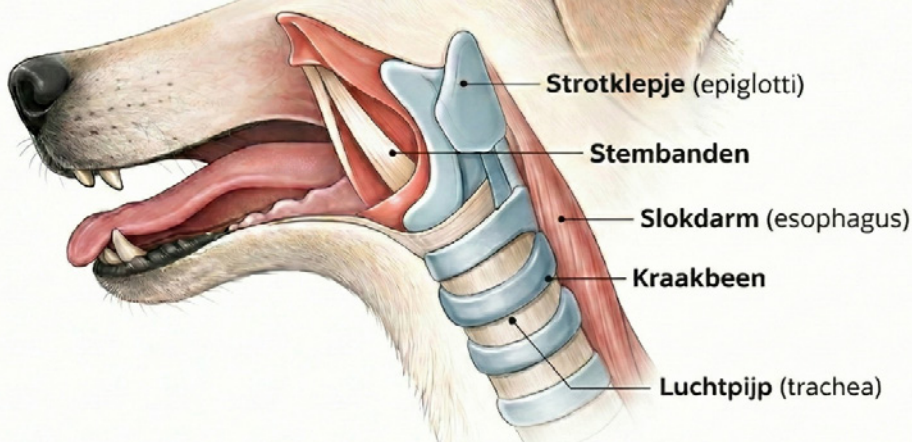

Onset Laryngeal Paralysis Polyneuropathy (GOLPP). Vrij vertaald: Verlamming van het strottenhoofd bij oudere dieren, samen met een uitgebreidere zenuwziekte.

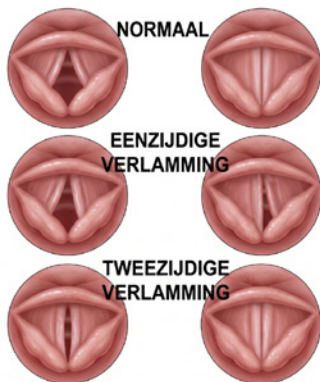
De larynx fungeert als een drukke bewaker aan de ingang van de luchtpijp. Deze structuur bestaat uit een raamwerk van kraakbeenderen (zie figuur 2). Binnen dit geheel bevinden zich de stembanden en andere zachte structuren, die de stemspleet vormen.

Het strottenhoofd is eigenlijk een soort kruispunt in je keel. Het zorgt ervoor dat lucht naar je luchtpijp gaat en eten en drinken naar je slokdarm. In een optimale toestand wordt tijdens elke inademing de stemspleet geopend. Tijdens het slikken vindt het tegenovergestelde plaats: de mechanismen sluiten de toegang tot de luchtpijp af om te voorkomen dat voedsel of vloeistof 'het verkeerde keelgat' in gaan. Bij honden die lijden aan larynxparalyse faalt

*Strottenhoofd, kraakbeen skelet
gezien vanuit de bek richting staart*

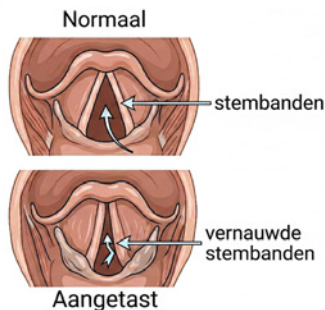
dit ingenieuze mechanisme. De verlamming kan eenzijdig of dubbelzijdig zijn (zie figuur hieronder).

Hier hoeft het jammer genoeg niet bij te blijven. De geïsoleerde larynxparalyse kan zich ontwikkelen tot een 'GOLPP'. GOLPP suggereert dat de verlamming van het strottenhoofd slechts het meest zichtbare symptoom is van een verdergaand verval van de perifere zenuwen (dit zijn de zenuwen buiten de hersenen en het ruggenmerg) door het hele lichaam.

De verschijningsvormen van GOLPP bij de ouder wordende hond:

Problemen in het strottenhoofd: Dit is primaire ademhalingsproblematiek, gekenmerkt door bijgeluiden en stemveranderingen.

Problemen in de slokdarm: Een verminderde beweeglijkheid van de slokdarm, wat kan leiden tot oprisping en in ernstige gevallen tot een uitgerekte en slappe slokdarm. Dit verhoogt het risico op het inademen van voedseldeeltjes aanzienlijk.

Een meervoudige zenuwaandoening: Een progressieve zwakte en ataxie (ongecoördineerde gang / dronkemansgang) in de achterbenen. Eigenaren merken vaak op dat hun hond moeite heeft met opstaan, glijdt op gladde vloeren of een opvallend 'houterige' of overdreven hoge stap vertoont.

Alles bij elkaar niet zozeer een pijnlijke aandoening, maar wel één die uitvalsverschijnselen kan geven, wat tot fysieke beperkingen kan leiden.

Waardoor veroorzaakt?

De oorzaken van larynxparalyse kunnen complex en van vele factoren afhankelijk zijn. Er wordt onderscheid gemaakt tussen verworven en onbekende vormen, waarbij de laatste groep verreweg de grootste is.

1. Aangeboren

Sommige hondenrassen kunnen het erfelijk doorkrijgen van hun ouders.

Het komt voor bij onder andere: Siberische Husky, Rottweiler, Bouvier, Duitse Herder, Dalmatiër en nog enkele andere rassen.

De zenuwen die het strottenhoofd aansturen werken dan niet goed.

Vaak gebeurt dit bij jonge honden (jonger dan 1 jaar).

Soms hebben deze honden ook: zwakke reflexen, slappe / dunne spieren en problemen met bewegen.

Bij sommige rassen hangt het zelfs samen met uiterlijke kenmerken, zoals: witte vacht, sproeten en/of blauwe ogen.

2. Later ontstaan (verworven)

Dit ontstaat tijdens het leven van de hond.

Mogelijke oorzaken zijn:

- Beschadiging van een zenuw (bijvoorbeeld door een beet, operatie, tumor of zelfs het

langdurig en krachtig trekken aan een halsband (of het gebruik van verboden prikbanden))

- Ziekten van de zenuwen
- Problemen in de hersenstam
- Hormonale ziekten (zoals schildklierproblemen)
- Spierziekten
- Auto-immuunziekten
- Vergiftiging

Bij oudere honden komt een veelvoorkomende vorm voor waarbij de oorzaak niet precies bekend is.

Dit ziet men vooral bij grote rassen, zoals: Labrador Retriever, Golden Retriever, Rottweiler, Ierse Setter en Sint-Bernard.

Deze vorm komt meestal voor bij middelbare of oudere honden en vaker bij reuen dan bij teven.

Verloop

Het verloop van de ziekte is doorgaans progressief, wat betekent dat het langzaam maar onverbiddelijk verergert. De eerste tekenen zijn vaak zo miniem dat ze door eigenaren worden afgedaan als 'normale ouderdom'.

Verandering in blaffen: De blaf van de hond kan heser worden, minder krachtig of een andere toonhoogte krijgen. In sommige gevallen verdwijnt de blaf bijna volledig.

Het karakteristieke 'zagende' of 'snurkende' geluid bij het inademen. Het is vaak het meest prominent wanneer de hond opgewonden is, fysieke inspanning levert of wanneer de omgevingstemperatuur stijgt.

Aangetaste honden hijgen vaker en langer. Het herstel na een wandeling duurt aanzienlijk langer dan voorheen.

Hals- en keelirritatie: Veelvuldig keelschrapen, kokhalzen of hoesten, vooral na het drinken of eten, wijst op de beginnende disfunctie van het beschermingsmechanisme van de larynx.

In een vergevorderd stadium kan ademnood (dyspneu) optreden waarbij de slijmvliezen en de tong blauw kleuren door een chronisch zuurstofgebrek. In extreme gevallen kan een acute blokkade van de luchtwegen leiden tot de dood door verstikking.

Prognose

Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende vormen van de ziekte:

Erfelijke variant: De vooruitzichten zijn wisselend. Sommige honden genezen volledig na een operatie.

Aangeboren variant (neuropathie): De vooruitzichten zijn slecht. De meeste honden sterven binnen enkele maanden omdat de symptomen snel erger worden.

Verworven variant: Dit hangt af van de oorzaak. Na een ongeluk (trauma) is genezing mogelijk, maar bij een tumor hangt het af van het soort tumor.

De meest voorkomende vorm bij honden is eigenlijk een beginstadium van GOLPP (een zenuwaandoening). Hoewel deze ziekte uiteindelijk verergert, gaat dit proces langzaam. Hierdoor zijn de vooruitzichten voor de korte termijn gunstiger.

Bij de Leonberger en Sint-Bernard is een kleine verandering in het CNTNAP1-gen gevonden. Deze verandering hangt samen met een vroege vorm van zenuwziekte (polyneuropathie) en verlamming van het strottenhoofd (larynxparalyse). Er is in Nederland een genetische test beschikbaar voor Duitse Dog, Labrador Retriever, Leonberger, Pyreneese Herder en Sint-Bernard. Deze test is specifiek voor het CNTNAP1-gen. Voor zover nu bekend is de vererving autosomaal recessief (als een hond lijder is moet het 'verkeerde' gen van vader en moeder doorgegeven zijn).

De situatie bij de Hovawart

Uit een artikel in 2024 van een van de Duitse rasverenigingen blijkt dat er een duidelijk verband bestaat tussen stembandverlamming en een gevorderde leeftijd. Hoewel de gemiddelde leeftijd rond de 11 jaar ligt en je daardoor van een ouderdomsaandoening zou kunnen spreken, zijn er ook honden van 7 of 8 jaar die symptomen van de ziekte vertonen. Het is dus van belang dat eigenaren alert zijn op vroege symptomen, ook als de hond zich verder gezond en levendig toont. Het feit dat de ziekte zich vaker bij reuen voordoet, komt ook bij andere grote rassen zoals de Labrador Retriever en de Newfoundlander voor. De reden hiervan is nog niet volledig achterhaald.

In overige landen – waaronder Nederland – is de zaak minder duidelijk en nog niet goed gedocumenteerd. Dat vormt tegelijk een uitdaging voor de komende jaren waar verdachte gevallen onderzocht moeten worden om zo een beter beeld te krijgen over het voorkomen in Nederland. Het is zeer belangrijk om verdachte of gediagnosticeerde larynxparalyse te melden bij je rasvereniging!

Dan moeten we ook kijken in hoeverre – indien nuttig – de reeds beschikbare DNA-testen ingezet moeten worden in onze fokprogramma's. Wordt vervolgd.

Ga bij een vermoeden van stembandverlamming naar uw dierenarts. Deze kan dan met een korte kijkoperatie (laryngoscopie) in de keel uitsluitsel geven.

Een operatie (tie-back) – ter beoordeling van uw dierenarts - kan de ademhaling direct verbeteren, maar vereist wel voorzichtigheid met eten en drinken nadien. Hierbij wordt 1 stemband permanent vastgezet.

Dapper

Deed jij dat vroeger ook? Met een zakmes je naam in een boomschors kerven. En als je lef had, durfde je de naam van je heimelijke crush erbij te krassen.

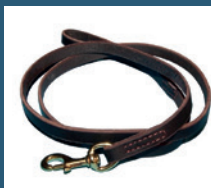
Of met zo'n dikke water-vaste stift op een brandschone muur je aanwezigheid vieren. "I was here". De jongetjes onder ons zullen het in grote getalen beschaamd bevestigen. Want het waren meestal de jongens die dat deden. Meiden waren dan weer een held in het volkliedenis van hun schoolagenda's. En ook daar werden de hartjes niet geschuwd.

Eigenaardig verschijnsel eigenlijk, al dat geklieder op bankjes en gekras in bomen. Ik moest eraan denken toen ik hoorde over de nieuwe TikTokrage van het onderplassen van openbare wc's.

Oké, oké, netjes was het niet. Dat gedrag van ons, die duidingsdrang om een boom of maagdelijk schone muur te merken heeft iets bespottelijks. Maar zover als de jeugd nu gaat, het onderplassen van plaatsen die anderen moeten poetsen; wat zijn we diep gezonken met z'n allen.

Een van mijn Hovi's is een reu en ik kan je zeggen, die kan er ook wat van. Hadden we ze maar met een zakmes leren kerven, of geleerd hoe je de dop van zo'n dikke stift afhaalt, dan zouden ze het merken misschien net zo onschuldig doen als wij deden.

In de realiteit lijken ze meer op die TikTokgeneratie dan op ons. Ze piesen werkelijk óveral tegenaan. Zodra die van mij buitenstapt begint ie al. De tafelpoot van de tuinstel voor de deur is al direct het eerste slachtoffer. Niets houdt hem tegen, overal moet gemerkt worden. Een fiets, een bloempot, de band van de auto, zelfs het elektriciteitshuisje aan de straat moet eraan geloven. Dápper is ie wel...

Workshop

3 mei 2026

Ylena Somers & Kees van Gorp

In onze club zie ik vaak honden die naar een trimsalon zijn geweest voor een 'servicebeurtje'. Dikwijls zie ik dan honden die niet mooi of correct getrimd zijn. Er wordt vaak een 'universeel kapseltje' uitgevoerd. Jammer, het duurt meestal weer een hele periode alvorens ze wel weer goed getrimd kunnen worden. Ik ben daarom blij dat Ylena mij voorstelde om een workshop trimmen mee te organiseren. Daarbij zal er ook een beetje ringtraining worden gegeven. Zo kunnen we heel goed voorbereid worden voor de komende kampioenschapclubmatch.

Ylena zal haar eigen hond als modelhond gebruiken. Deelnemers aan het trimgedeelte van de dag hebben dan de mogelijkheid foto's te maken en de eerste beginoefeningen thuis zelf te doen. Na afloop is er de mogelijkheid om een afspraak te maken om je eigen hond te laten trimmen. Voor het heel acceptabele bedrag van 75 euro krijgt je hond een volledige vachtverzorging. Ylena werkt in een trimsalon en kan hier op speciale tijden je Hovawart trimmen.

Ik zal zelf, na Ylena's uitleg een korte introductie geven over het showen van je Hovawart. Het is leuk om een beetje netjes je hond te showen op onze wedstrijd.

vachtverzorging en ringtraining

We hebben inmiddels de goedkeuring van de Raad van Beheer om een show te organiseren. Natuurlijk doe jij toch ook mee aan deze dag?

Op 24 oktober zal dit leuke evenement plaatsvinden. Er zal nog veel informatie over de show volgen in de komende maanden. Leuk voor jou en je hond maar zeker ook heel belangrijk voor

onze vereniging. Zonder een geslaagde opkomst op deze dag kunnen we niet. Dus geen excuses verzinnen, maar meteen de dag in je agenda reserveren. Inschrijven kan nog niet.

De deelname aan de workshop op 3 mei is gratis. We beginnen om 11 uur en het duurt tot 15 uur. Opgeven via kees1962@hotmail.com

Kees van Gorp

Hersenwerk voor honden

7 ideeën voor thuis

Christel van de Westelaken

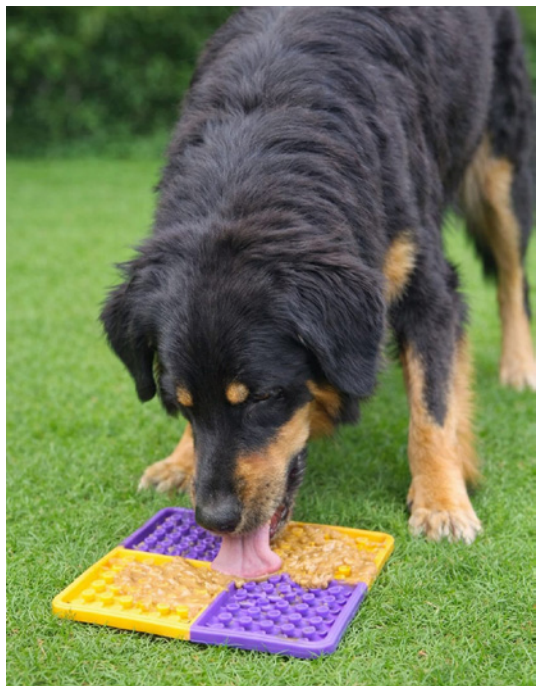
Naast fysieke uitdaging is het voor honden ook enorm belangrijk om mentaal uitgedaagd te worden, met name onze Hovi's. Dit wordt dan ook wel hersenwerk, verrijking of in het Engels ENRICHMENT genoemd. Jij als baasje kunt je creativiteit erop loslaten, want er zijn talloze manieren waarop je hersenwerk kunt aanbieden aan je Hovawart. Ben je zelf niet creatief? Geen zorgen! Het hersenwerk is geen hogere wiskunde om het doel te bereiken.

Waarom is het hersenwerk zo belangrijk voor de Hovawarts?

Hersenwerk zorgt ervoor dat honden toekomen aan het natuurlijke instinct. Dit doen ze onder andere door bijvoorbeeld te ruiken, zoeken en graven. Door jouw hond dagelijks de kans te bieden om mentaal actief te zijn, help je hem om mentaal en fysiek gezond te zijn, want ook fysieke klachten kunnen mentale problemen geven. Deze spellen brengen ook een hoop voordelen met zich mee:

- Voorkomen van verveling
- Vermindering van ongewenst gedrag

- Versterken van onderlinge band tussen baasje en hond
- Stimuleren van de mentale gezondheid
- Het ontdekken van verschillende materialen

- Werken aan focus en concentratie
- Creëren van afleiding, bijvoorbeeld bij vuurwerk/schietangst
- Verbeteren van het zelfvertrouwen van de hond

Let wel op, hersenwerk is geen vervanging van de fysieke uitdagingen. Een hond wordt gelukkig bij een goede balans van beide. Wist je bijvoorbeeld dat hyperactieve honden juist meer energie krijgen van fysieke beweging? Door middel van de balans met het hersenspel krijgen ze juist de kans om te ontspannen, terwijl ze mentaal verzadigd raken en dus beter kunnen rusten. Voor oudere of zieke honden die fysiek niet hun behoeftes kunnen uiten, is hersenwerk juist essentieel.

Hersenspelletjes voor thuis.

Het verstoppertje van snacks of brokjes door je huis

Een van de makkelijkste manieren om jou hond zijn neus te laten gebruiken is door snacks of brokjes in het huis te verstoppertje.

Wanneer je dit voor het eerst gaat doen, verstop je enkele snacks, in het bijzijn van je Hovi in de kamer. Zorg dat het niet meteen te moeilijk is, dat kan juist zorgen voor frustratie en stress. Naarmate je dit vaker doet, kun je de snacks op steeds moeilijkere plaatsen leggen, ook buiten het zicht van je Hovi. Zo maak je het steeds wat uitdagender.

Het verstoppertje van brokjes of snacks in een handdoek

Voor dit spelletje heb je zeker alles in huis. Neem een oudere handdoek, verdeel de brokjes van je hond en rol de handdoek op. Hoe strakker je de handdoek oprolt hoe moeilijker het wordt voor je Hovi. Door middel van een knoop (of meerdere knopen) maak je het nog een stapje moeilijker. Je kan de handdoek ook vervangen door bijvoorbeeld een oude spijkerbroek.

Bakvormpuzzel

De meeste mensen hebben wel een muffinvorm in huis. Wist je dat je ook hiermee een leuke puzzel kunt maken? Dit doe je door de

snacks of brokjes in sommige inkepingen te plaatsen en vervolgens deze inkepingen af te dekken met speeltjes.

Likmat

Met een likmat moet je Hovi net wat beter zijn best doen voor zijn eten. Door verschillende structuren moet hij namelijk goed nadenken hoe hij al het eten uit de likmat krijgt. Een ander mooi voordeel van deze mat is, dat bij het likken endorfine aangemaakt wordt. Dit stofje zorgt voor een ontspannen gevoel.

Snuffelmat

Een andere manier om je Hovi aan het werk te zetten is door middel van een snuffelmat. Je kan deze ook zelf maken door fleecestofrepen te knopen aan een oude deurmat of je koopt de snuffelmat kant en klaar. Verspreid de snacks in de snuffelmat en laat hem maar lekker snuffelen.

WC-rolletjes

Verzamel wc-rolletjes. Zet deze rechtop in een schoenendoos of iets wat erop lijkt. Hierin kun je ook snacks verstoppert, waardoor de hond moet zoeken hoe hij op de bodem komt, namelijk door de wc-rolletjes eruit te halen.

Hondenpuzzel

Nog een stapje verder gaan? Er zijn erg leuke puzzels verkrijgbaar in verschillende varianten. Hierbij moet je hond bij de puzzel obstakels verwijderen door te schuiven, te trekken, te draaien of door een combinatie hiervan. Op sommige puzzels wordt zelfs de moeilijkheidsgraad aangegeven.

Bron: [www. Renkse.nl](http://www.Renkse.nl) (bewerkt)

foto's: chat gbt / fam. v.d. Sar

Op bezoek

Bij aankomende fokkers gaan we graag voor een oriënterend informatief gesprekje op bezoek. Aspirant-fokkers betalen niets voor deze korte bespreking. Wel dient er een reiskostenvergoeding betaald te worden.

Natuurlijk is ondanks deze super service verdere educatie noodzaak. Ook hier krijg je hulp bij!

Zo overwogen Louis en Lizette van Overdijk te gaan fokken met hun Amigo. Als vereniging bieden we hulp zoveel als mogelijk. In het ledenportaal van onze verenigingssite kun je zien wat je van ons mag verwachten. Wil je fokken, realiseer je dan dat je, voor je eerste nestje, ongeveer zes maanden vooraf bij de club moet melden wat je wensen zijn. Fokken vergt veel voorbereidingen.

Kees van Gorp

Hond in pension

Wil je een dagje of weekendje weg of op vakantie? Je hond kan dan bij ons in pension. Let wel: we doen dit zeer kleinschalig. Er zijn ongeveer vijf plekje's. Met dit aantal kan er voldoende aandacht aan de gasten worden gegeven. De reglementen staan op www.kc-tilburg.nl. Per dag of dagdeel zijn de kosten € 20,-. Je moet zelf voer meebrengen, verpakt per voeding.

Kees van Gorp

Themadag fokkerij 2026

Educatie voor fokkers maar ook voor bestuurders en commissieleden is NOODZAAK. Als vereniging stoppen we veel energie in educatie. Dit is voor alle leden, maar zeker ook voor de eigenaren van dekreuen en fokkers. Op de zogenaamde 'themadagen fokkerij' heb ik al eerder infodagen georganiseerd over 'de hond voorbereiden tot fokteefje' en 'alles vanaf dekking tot bevalling'.

Ook was er een 'reuendag' waarbij veel van onze (dek)reuen werden voorgesteld.

Dit keer zal het thema dieper ingaan op 'onze eigen gedragstest'. Er zal ook een stukje genetica volgen. Hierin zullen het testen op DM en D-locus en nog enkele andere zaken behandeld gaan worden.

Kortom: een leerzame dag voor onze leden, ook voor degenen, die niet fokken.

Kees van Gorp

In de Hovawart-uitgave nummer 36, zomer 2025, hebben we een artikelje geplaatst over het belang van veilig vervoer van je hond in de auto. Het kan geen kwaad hierop nog maar eens de aandacht te vestigen. Van je hond houden betekent hem beschermen, zelfs als hij het zelf niet doorheeft. Een bench is een veilige manier om samen te reizen. Deze foto heeft geen verdere uitleg nodig.

Ik ben er nog

Varun des Trois Petits Diables

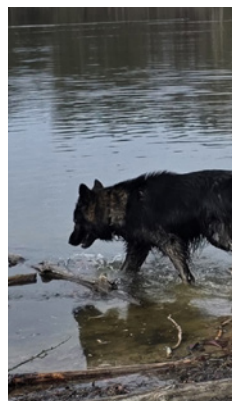
Hetty Slaats

Ruim een jaar geleden werd met vreugde verslag gedaan van mijn komst naar Nederland. Ik voelde me vereerd en ging ervan uit dat er vast wel meer berichten zouden volgen na zo'n blijde aankondiging. Maar nee..... geen nieuwe berichten, het bleef stil rondom mijn egoetje. Niet dat er niets te vertellen was, ik heb echt wel mijn best gedaan mezelf op de kaart te zetten, maar ik vermoed dat mijn vrouwtje te veel andere – in haar ogen belangrijker – zaken te doen had dan over mij iets te vertellen.

Nou, dan doe ik het maar zelf. Als pup was ik natuurlijk heel schattig, zoals alle pups schattig zijn. En ja, ook ik ben een slungel geweest met veel te lange poten en zonder enige massa. Nu met 1,5 jaar doe ik mijn best daar eens verandering in te brengen. Maar helaas vinden de deskundigen dat er nog wel wat tijd nodig is om me mooie reuënproporties te laten krijgen. Wat hoogte betreft, mag ik niet mopperen. Mijn vrouwtje is erg bescheiden in haar hoogte, ik loop dan vol zelfvertrouwen naast haar, want door haar kleine postuur lijkt

ik natuurlijk extra groot. Toen ik nog jonger was, probeerde ik boven haar uit te toornen en te vertellen wat er moest gebeuren. Toch lukte dat niet zo best, ondanks mijn capriolen was toch altijd weer zij het die bepaalde wat er ging gebeuren.

Tja, dan moet je zo nu en dan wel eens een onbewaakt ogenblik afwachten en dan heel snel je slag slaan, want potverdorie ze heeft wel heel veel snel in de gaten. Dus het is zaak om nog net iets sneller te zijn. Hahaha, een paar keer is me dat prima gelukt. Ik ben dol op geklopte melk, ja van dat witte goedje dat mensen op hun koffie doen. Mijn vrouwtje had een keer haar koffie-beker hoger weggezet, bovenop het koffieapparaat dat dan weer bovenop de vaatwasser staat. Waarschijnlijk dacht ze dat ik er dan niet bij zou kunnen. Wel dus, geen probleem voor mijn lange lijf. En hoewel de kof-

fiebeker nog keurig rechtop op het koffieaparaat stond, zag ze het meteen toen ze terugkwam. De hele omgeving zat vol met koffiespetters en de beker was zo goed als leeg. Dit kunstje dacht ik nog eens uit te halen. De beker stond op tafel en ze liep even weg om iets te halen. Ik razendsnel op kousenvoetjes naar de beker om er een paar flinke likken uit te nemen, wel met veel spetters in de rondte maar de beker bleef netjes staan. Jammer, dat was buiten de waard gerekend. Ze zag het net te snel. Jeetje, wat heb ik op mijn falie gekregen! Toch nog voorzichtiger zijn de volgende keer.

Och, we zijn aardig aan elkaar gewaagd, hoor. We maken elke dag minimaal een grote wandeling samen. Tijdens die wandelingen is me al heel veel duidelijk geworden. Zo heb ik er lang over nagedacht of ik bij de gemeenteraad zou solliciteren of tuinman zou worden. Tja, ik vermoed toch geen van beide. Alles wat ik van straat opraap en snel probeer te verorberen, haalt ze zonder pardon uit mijn bek. Als ik nu iets in het vizier heb, hoor ik een overduidelijk "nee". Dan moet je wel heel veel lef hebben om het nog op te rapen. Met takken en allerlei groen uit de tuin gaat het ook al zo. Een beroep als tuinman kan ik dus ook wel vergeten. Uiteindelijk zal het dan wel 'bewaker' worden, ook al vind ik iedereen leuk en ben ik heel vriendelijk tegen bekenden en onbekenden. Misschien groei ik nog in die functie, een mooie, donkere en volle blaf heb ik al. Goed, voorlopig maar eens tot zover. Jullie weten nu dat ik niet van het toneel ben verdwenen!

Hovi-nieuws

Kees van Gorp

Fokken heeft een heleboel mooie, maar zeker ook minder mooie en heel vervelende kanten. Iedere keer weer raakt het je als het bericht komt dat een van de Hovi's in onze vereniging is overleden. Helaas hebben in de afgelopen periode een aantal van onze leden met het verlies van hun geliefde Hovawart moeten dealen, velen in onze ogen veel te vroeg.

Houwaert's Ika (Lady) van de familie Uenk

Lady is de stammoeder van de Eeuwaards Hovawarts. Lady is, zoals de informatie bij ons gekomen is, plotseling dood in de huiskamer gevonden. De exacte reden is ons niet meegedeeld.

Houwaert's Juna Doeshi (Juna) van Frederique en Mark Bunt

Frederique meldde mij dat Juna is overleden: We hebben op 1 januari afscheid moeten nemen van Juna i.v.m. ernstig (acuut) nierfalen. We zijn er helemaal kapot van. Ondanks dat ze al 9 jaar oud was, heeft zich dit in een paar dagen ontwikkeld, dus is het voor ons vrij plots. We hebben gelukkig al wel 2 jaar lan-

ger van haar mogen genieten dan verwacht. In 2024 leek het erop dat ze botkanker had in haar teen, maar dit bleek later een goedaardige tumor te zijn vanuit het nagelbed met een ernstige ontsteking (keratocantoom).

Dushy's Diamond Casper (Rambo) van familie De Zoete

Van letje kreeg ik het verdrietige nieuws dat haar reu Rambo is overleden. Rambo heeft ergens een satéstokje verorberd. Inwendig heeft dit enorme schade aangericht. Een operatie zou maar voor maximaal 20% kans op overleving kunnen zorgen. Artsen waren zeer terughoudend. Rambo is maar 4 jaar en 10 mnd. geworden. Zijn baasjes maar zeker ook zijn hondenvriendin Evy missen hem verschrikkelijk.

Houwaert's Naluna (Luna) van Willy en Piet Sterks

Luna is op 8-jarige leeftijd plotseling overleden. Haar pancreas werkte niet meer. Luna was de stammoeder van de 'Sterks 2'-lijn. Willy en Piet die ook nog steeds privé goede vrienden

Fellow

zijn, heb ik als fokker en vriend op het moeilijke moment van afscheid nemen kunnen bijstaan. Ook Hetty Slaats was bij dit moment.

Houwaert's Umira (Mara) van Annie Husen en Ad Damme

Een nestje fokken is mooi, heel mooi, maar er zijn momenten dat je vreselijke dingen moet verwerken. Een van de allermoeilijkste dingen in de fokkerij was het verlies van een net afgegeven pup. Ad en Annie en ook ik wisten dat er "onschuldige" hartruis geconstateerd was bij de vaccinatie. Na een paar dagen kreeg Mara diarree. Mijn advies: naar de dierenarts. Pups kunnen namelijk snel uitdrogen. Bij de dierenarts bleek de onschuldige hartruis toch

een ernstige ruis te zijn. We besloten toch nog enigszins optimistisch naar een cardioloog te gaan. Daar bleek het een zeer ernstige, niet-erfelijke afwijking te zijn. We schrokken enorm van deze mededeling. Ook hier was ik samen met de eigenaren en Hetty Slaats bij de onderzoeken. Er werden heel wat traantjes weggepinkt.

Houwaert's Grand Fellow (Fellow) van Christel van de Westelaken

Fellow hoeft geen introductie. Hij was er altijd, samen met Christel was Fellow de altijd aanwezige hond met een superneus. Drie keer werd hij de beste speurhond van onze club. Maar ook behendigheid vond hij geweldig. Hij

>>

luisterde goed, was mega sociaal en, ach, trainen deed hij op zijn eigen tempo..... 'Geduld, geduld, ik kom er wel' of 'wat maken jullie je druk' zijn kreten die echt wel bij hem pasten. Zijn uithoudingsvermogenstest (UV) heeft hij ook eenvoudig doorstaan. Fellow was niet alleen Christels hond, maar ook haar huisgenoot, ook haar alles. Ook bij Christel zijn we meteen langsgegaan om haar een beetje steun te bieden. Fellow overleed ten gevolge van stembandverlamming. Fellow was bijna 12 jaar oud.

Houwaert's Kaya

Je vindt ieder verlies natuurlijk erg, maar je eigen maatje verliezen raakt je toch wel het meest. Kaya was voor mij een heel bijzondere hond. Een waanzinnig lieve hond met een heel zacht, lief karakter, maar ze stond er als het nodig was. Het was een lieve, goede moeder die voor een paar Houwaert's nakomelingen heeft gezorgd. Ik mis haar enorm, maar geniet van een paar van haar kinderen.

Onderzoeksresultaten

Van tijd tot tijd ontvang ik uitslagen van de honden, die we graag plaatsen en kenbaar maken. Als uitslagen voor HD zijn A en B goede uitslagen, voor DM zijn N/N en N/A goede uitslagen, voor D-locus zijn D/D en D/d goede uitslagen.

Houwaert's Sijda HD A, DM N/N, D-Locus D/D

Houwaert's Saida HD B, DM N/N, D-Locus D/D

Houwaert's Randy (Luca) DM N/A, D-Locus D/D

Ciske (Yfke) DM N/N, D-Locus D/D

Varun des Trois Petits Diables HD A, DM N/N, D-Locus D/D

Kampioenschapsclubmatch 2026

Op 24 oktober organiseren we wederom een clubmatch. Nadat we in de laatste editie hebben laten zien dat we als kleine vereniging in staat zijn om een grote show te organiseren, willen we nu een wat bescheidenere versie. Wel een met een eigen identiteit.

Niet met andere verenigingen samen proberen de grootste te zijn, maar juist genieten van een gezellige show, waarbij we wachttijden zoveel mogelijk willen beperken. Gemoedelijk, kleinschalig genieten van en met onze bondgenoten, en vrienden.

Om verzekerd te zijn van zo kort mogelijke wachttijden hebben we besloten om met twee keurmeesters te werken. Twee Nederlandssprekende keurmeesters, die voor de meeste mensen het eenvoudigst te volgen zijn. De heer Stefaan Van den Bosch en mevrouw Carine Roobrouck zijn beiden Belgische, zéér gewaardeerde keurmeesters. We zijn blij met hun toezegging om op onze show te komen keuren.

Naast de keuringen willen we nog wat leuke activiteiten tijdens de show organiseren. Wat dat gaat worden, houden we nog even voor ons.....

Speuren

Het blijkt dat diverse mensen het leuk vinden om met hun honden op een ontspannen manier zonder verplichtingen te gaan speuren. Ook mensen die al eerder mee hebben gedaan zijn erg enthousiast. Van tijd tot tijd organiseren we deze leuke speurdagen. Deelnemers kunnen zich per keer inschrijven. Honden die totaal geen enkele ervaring hebben zijn NATUURLIJK ook welkom. Voor deelname wordt een bijdrage van € 5,00 per hond gevraagd. Dit dient op de dagen waarop wordt gespeurd, contant te worden betaald. De locatie waar we trainen kan wisselen.

Neem goed materiaal mee. Liefst een tuigje, een lijn, veel kleine lekkernijen voor de hond en heel veel geduld. Doe stevige schoenen aan. Hou er rekening mee dat zowel de geleider als de hond vies kunnen worden. De speurdagen worden op de website aangegeven. Of eventueel via e-mail. Opgeven tot een week voor de geplande datum. Loopse honden kunnen niet meedoen!

Kees van Gorp

Uit de oude doos

Henriette van de Pas

Kees van Gorp

In mijn oude doos popt dit keer Henriette van de Pas op met haar nog altijd vrolijke, zwarte teef Githa. Henriette schrijft honderduit over haar ervaringen met de Hovawart:

In de zomer van 2002 ben ik bij Kees van Gorp terechtgekomen. Het eerste contact verliep via Ingrid Holtmeulen uit Sambeek. Ingrid was deelneemster aan de Avondvierdaagse van Boxmeer. Zij liep daar mee met haar Hovawarts, die van Kees van Gorp kwamen. Mijn zoon Robert herkende het ras en is op Ingrid afgestapt om te vragen of hij de honden mocht aaien. Wij stonden destijds in Duitsland bij een fokker op de wachtlijst voor een hovawartpuppy.

We kregen het adres van Kees. Ook kregen we het advies om op een zondagmorgen naar een training in Tilburg te gaan om eens te kijken. Na dat bezoekje volgden nog meer bezoeken en we besloten om de aanvraag in Duitsland te annuleren en bij Kees op de wachtlijst te gaan voor een blonde pup. Robert wilde per se een blonde Hovawart. Volgens Kees waren er genoeg nesten op komst waarin blonde

pups verwacht konden worden en blond was op dat moment in Nederland geen favoriete kleur. Toch hebben we tot april 2004 moeten wachten tot er een blonde pup binnen de club geboren werd. Het was het laatste nestje van de door Kees zelf gefokte Houwaert's Ghaya Brisca met Chi Bowie vom Sonnenschein, waarin maar liefst 5 blonde pups werden geboren. Chi was een bijzondere reu, die Kees tijdens keuringen en bezoeken in de USA had ontmoet. Hij was met Ghaya naar de USA gevlogen voor de dekking. Wij waren intussen al flink wat zondagen in Tilburg geweest en Robert heeft daar vaak geoefend met o.a. Alex. Alex was de meest bijzondere hovawartreu. Robert was pas 10 en eigenlijk te jong om met een Hovawart te trainen. Maar hij is opgegroeid met een gekruiste Rottweiler die heel consequent was opgevoed en was daardoor een flinke hond gewend.

Omdat wij (moeder en zoon) alleen achteraf op een boerderij woonden, besloot Kees dat het dan een blonde teef moest worden. En zo kregen wij Bobo (Houwaert's Pretty Bobo) in huis.

Met Bobo waren we heel actief in de vereniging. Zo deden we aan veel activiteiten zoals weekenden, trainingen en niet te vergeten aan de Zwitserland-week mee. Een hele week nam Kees een groep hovawartliefhebbers de bergen mee in. Prachtige belevenissen.

Wat een heerlijke hond, maar ook wat een heerlijke tijd was dat! Een super stuitbal, waar we dus prachtige avonturen mee hebben beleefd. Jammer genoeg hebben we haar op 8-jarige leeftijd moeten laten inslapen, nadat

>>

ze haar 2e knieband had gescheurd. Ze had van de operatie en het herstel na de 1e kniebandscheuring zóveel geleden (allergische reactie op de implantaten, met ongeloofelijk veel pijn) dat ik haar dat geen 2e keer wilde aandoen.

Het gemis was enorm. Zo erg dat we in 2014 weer contact met Kees hebben opgenomen om te informeren of er een pup beschikbaar was. Intussen was Bert (mijn partner) in ons leven gekomen. Bert bleek een bijzondere band

te hebben met de teef Gosia van Kees, zij was hoogzwanger. Er was een pup beschikbaar, maar Bert besloot te wachten op het nest van Gosia waaruit Githa is geboren.

Githa is een totaal andere Hovawart dan Bobo was. Zij is heel bedachtzaam, rustig en heel erg slim. In het begin was ze eigenlijk best gereserveerd en nerveus, maar ik denk dat de rustige uitstraling van Bert haar heeft geholpen, want Bert blijft onder alle omstandigheden kalm. En met Bert samen durft Githa heel veel. Githa is nu bijna 12. Sinds een half jaar merken we dat de leeftijd een rol gaat spelen. Ze is nog heel lang actief en speels geweest met de honden hier op de Mookerhei. Maar nu gaat het allemaal wat bedaarder en we zien dat ze wat stijver is bij het opstaan.

Henriette en Bert genieten nog volop van Githa's aanwezigheid. Dat bleek toen ik begin van het jaar op visite was.

Werkdag

Met een flinke groep van onze leden is er veel werk verricht op onze 'clublocatie'. Na de herfst- en winterperiode was het echt nodig om de locatie weer op te frissen. Een heleboel van onze trainende cursisten offerde een zondagles op en heeft zich vol overgave ingezet. Ook cursisten van het kynocenter hebben flink meegeholpen.

De dag begon met koffie, thee en cake. Een van de harde werkers had zelfs nog stroopwafels meegebracht als traktatie. Na afloop is er nog even heerlijk nagekletst, wat gedronken en genoten van de versnaperingen.

Alle enthousiaste cursisten nogmaals hartelijk dank voor deze gezellige, vruchtbare werkdag. De locatie mag weer gezien worden. Inmiddels zijn een paar enthousiaste leden alweer een nieuwe werkdag aan het plannen.

Werken aan de toekomst

Zoals we al diverse keren schreven, is het belang van een gevarieerde genenpool en dus diversiteit in onze basis heel belangrijk. We proberen dan ook in de fokkerij nieuwe bloedlijnen te implanteren. Op de ALV hebben we hierover uitleg gegeven.

We hebben Caroline van Bergen gevraagd om ons behulpzaam te zijn bij het contact met de Club Français du Hovawart, de officiële FCI-erkende club in Frankrijk. Inmiddels heeft dat zijn eerste vruchten al afgeworpen. Via de voorzitter hebben we voor de eerstvolgende twee gewenste dekkingen al toestemming gekregen. We juichen het toe dat Caroline van Bergen zich voor onze vereniging inzet.

Trainingsweek 2026

Ook voor 2026 is er weer een trainingsweek georganiseerd. Van maandag tot en met vrijdag zal er met onze honden worden getraind. Gehoorzaamheidstrainingen, speuren, breiten sport en behendigheid komen dagelijks aan de orde. Verder nuttigen we gezamenlijk de avondmaaltijd. Een aantal deelnemers zal op de locatie blijven slapen, sommigen overnachten in een hotel en er zijn ook deelnemers die dagelijks naar huis rijden.

Uiteraard kunnen loopse honden niet meedoen. Ben daarom voorzichtig met inschrijven. Het deelnamegeld is slechts € 225,00 per hond. Er wordt een aanbetaling van 50% gevraagd. De deelnemers zorgen zelf voor lunch en ontbijt en mogen eigen drinken en versnaperingen meenemen. Daarnaast heeft de kantine voldoende te koop tegen gereduceerde prijzen.

Boekpresentatie

Op 13 december werd het boek 'de Hovawart' dat ik heb geschreven, gepresenteerd met een heus feest. Meer dan 130 personen waren gekomen en hebben heerlijk, op een koude maar wel droge winteravond, meegefeest en hebben mee kunnen genieten van de leuk georganiseerde boekpresentatie. Er was een goed verzorgde barbecue met meer dan voldoende te eten en te drinken. Op verschillende plekje's waren zéér sfeervolle vuurtjes, waaromheen veel gasten zich verzamelden en zich konden verwarmen. Ook was er voldoende Glühwein, warme chocomelk en Jägetee om op temperatuur te blijven. De aanwezigen kwamen van heinde en verre. Voor mij was het een geweldig feest, hoewel ik voor de gasten helaas niet veel tijd had. Hiervoor nogmaals mijn excuses. Zeker het eerste deel van de avond bestond uit het signeren van de boeken. Het boek is door de aanwezigen héél goed ontvangen. Er zijn nog slechts een paar exemplaren voor de verkoop. Hiervoor kun je op de website www.hovawart.nl informatie vinden.

Kampioenschaps-clubmatch

zaterdag

24 oktober 2026

sponsor:

www.hovawartbondnederland.nl

Kampioenschclubmatch te Tilburg

Kynocenter Tilburg Lovensekanaaldijk 40
Aanvang 10.00 uur. Terrein open 9.30 uur

Officiële show met dubbel CAC en Clubwinnertitel

Keurmeesters: Mevr. Carine Roobrouck (B) en Dhr. Staf van den Bosch (B)